

HAKKARİ İLİ
ŞEMDİNLİ İLÇESİ
11.09.2011 TARİHİNDE
MEYDANA GELEN
ÇATIŞMADA SİVİL
VATANDAŞLARIN
YAŞAMINI YİTİRMESİ
OLAYINA İLİŞKİN
ARAŞTIRMA&İNCELEME
RAPORU
22.09.2011

OLAY:

Hakkari ili Şemdinli ilçesinde 11.09.2011 tarihinde meydana gelen çatışmalarda 4 sivil vatandaşın ateşli silahlar sonucu yaşamlarını yitirmesi ve gerek çatışma esnasında gerekse de çatışma sonrası yaşanan hak ihlalleri.

AMAC:

Meydana gelen yaşam hakkı ihlali ile ilgili olarak mağdurlar, mağdur yakınları, görgü tanıkları ve resmi yetkililer ile görüşmek, araştırma ve incelemeler ile elde edilen bilgiler sonucunda rapor hazırlamak, rapor ile ilgili ve yetkili kurum ve makamlara göndererek maddi gerçeğin açığa çıkarılmasına katkıda bulunmak, kamuoyunun gerçek bilgiye ulaşmasını sağlamak, faillerin bulunması ve haklarında gerekli idari ve cezai soruşturmanın başlatılmasını talep etmek ve mağdurlara hukuki destek sunmak amacıyla bir insan hakları heyeti oluşturulmuştur.

HEYET OLUŞUMU:

İncelemelerde bulunan heyetimiz aşağıda ismi belirtilen kurum ve kişilerden oluşmuştur;

İHD Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölge Temsilcisi ve MYK üyesi, Şevket AKDEMİR

İHD MYK Üyesi ve Diyarbakır Şube Yöneticisi Av. Serdar ÇELBİ

İHD Diyarbakır Şube Sekreteri M. Raci BİLİCİ

İHD Hakkari Şube Başkanı, İsmail AKBULUT

MAZLUMDER Hakkari Şube Yöneticisi Cengiz ŞEM

MAZLUMDER Genel Merkez Yönetim Kurulu Üyesi Yakup ASLAN

MAZLUMDER Van Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Sehvan KARAKOYUN

Hakkari Barosu Yönetim Kurulu Üyesi Turgut SELÇUK

Hakkari Barosu Yönetim Kurulu Üyesi Salih AKBULUT

Hakkari Barosu Yönetim Kurulu Üyesi Kemal ŞİMŞEK

Van Barosu İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Abdulbasit BİLDİRİCİ

HEYETİN GİRİŞİMLERİ:

Heyetimiz 14.09.2011 tarihinde saat 12.30 sıralarında olayın meydana geldiği Hakkari ili Şemdinli ilçesine giderek incelemelerine ve araştırmalarına başlamıştır. Çatışmanın meydana geldiği Şemdinli de hala askeri önlemlerin yoğun olduğu, çok sayıda helikopterin hareket halinde olduğu, kent giriş ve çıkışının akrep ve panzer olarak adlandırılan askeri araçlarla tutulduğu görülmüştür.

Heyetimiz yaşamını yitiren 3 sivilin taziye çadırlarına ziyarette bulundu, bu ziyaret esnasında 11 Eylül gecesi Şemdinli'de çıkan çatışmada ağır yaralanan ve Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi Araştırma Hastanesi'nde tedavi gören 25 yaşındaki Resul ÇETİN'in yaşamını yitirdiği öğrenildi.

Heyetimiz, düzenlenecek raporun hiçbir kuşkuyla yer vermeyecek şekilde objektif olabilmesini sağlayabilmek amacıyla, heyette bulunan sivil toplum örgütlerinin genel merkezleri tarafından 13.09.2011 tarihinde Şemdinli Kaymakamlığından, Şemdinli Cumhuriyet Başsavcılığından ve Şemdinli Belediye Başkanlığından yazılı olarak randevu talebinde bulunmuştur.

Olayı gören tanıkların bayanları alınıp olayın meydana geldiği yerde olay yeri incelemesi yapıldı. Ayrıca daha sonra randevu talep edilen ve heyete randevu veren Şemdinli Belediye Başkanı ile görüşme yapıldı, randevu talep edilen Şemdinli Kaymakamı ve Şemdinli Cumhuriyet Başsavcısının randevu talebine cevap vermemesi nedeniyle Kaymakamlık ve Cumhuriyet Başsavcılığı ile görüşme yapılamadı. İnceleme ve araştırmanın büyük bir kısmı fotoğraf çekimi ile heyet tarafından kayıt altına alınmıştır.

HEYETİN OLAY YERİNE GİDİŞİ VE YAPTIĞI GÖRÜŞMELER:

Heyetimiz 14.09.2011 tarihinde olayın meydana geldiği Hakkari ili Şemdinli ilçesinde yaptığı ilk gözlemlerde ilçede askeri önlemlerin hala yoğun olduğu, çok sayıda helikopterin hareket halinde olduğu, kent giriş ve çıkışının akrep ve panzer olarak adlandırılan askeri araçlarla tutulduğu görüldü. Heyet daha sonra olayda yaşamını yitiren yurttaşların taziye çadırlarını

ziyaret etti, baş sağlığı dilekleri ailelere iletildi. Taziye çadırında bulunanlara heyetin amacı anlatıldı ve olayla ilgili görgü ve bilgisi olanlar ile görüşme isteği ifade edildi. Yurttaşların çatışma sırasında olay yerinde olduklarını ve bildiklerini paylaşabileceklerini ifade etmeleri üzerine taziye çadırında uygun bir yere geçilmesi sonrasında olayla ilgili görüş ve beyanların alınmasına başlandı. Görüşmeler geniş tutularak, delil olabilecek her şey tespit edilmeye çalışıldı. Heyetin yaptığı görüşmelerde bazı görgü tanıkları ise çeşitli kaygılardan dolayı isimlerinin açıklanmasını istememiştir.

HEYETİN YAPTIĞI GÖRÜŞMELER:

1-) Cevher ERBAŞ (Görgü Tanığı):

Ben Aslan Hakkari Şemdinli İlçesine bağlı Herkê (Meşeli) köyündenim. Bizim köy 1994 yılında askerler tarafından boşaltıldı, tüm köy ateşe verildi, yakıldı. Köyümüz yakıldıktan sonra zorunlu olarak Şemdinli ilçesi Altınsu köyüne yerleştim. Olay sırasında Şemdinli Altınsu köyünde bulunan evimdeydim. Benim bulunduğum ev çatışma alanından yaklaşık 3 kilometre uzaklıktadır. 11.09.2011 tarihinde saat 21.30 sularında Şemdinli ilçe merkezinde bazı silah sesleri duyuldu. Çatışma olduğu belliydi. Ben yaklaşık 1 saat boyunca pencereden çatışmayı izledim. Dağların tepesinden ilçe merkezine doğru silahlar sıkılıyordu. Çatışmalar sürerken komşum Teyyar GÜRELLİ ve İlhami GÜRELLİ bizim evin önüne geldiler. Silah seslerini merak ettikleri için gelmişlerdi. Ben onlara durumun tehlikeli olduğunu ve içeri girmelerini söyledim, onlar hayır deyince ben de bir süre onların yanına gittim. Daha sonra çatışma olduğunu anlayınca “biz eve gideceğiz” deyip çıktılar. Onlar ayrıldıktan 4 dakika sonra bir patlama oldu, ben patlamanın olduğu yerden 20-30 metre kadar uzaktaydım. Patlamaya neden olan mühimmatı daha havada iken benim çocuklar görmüşlerdi, hatta bana yakın bir yere düşünce çocuklarım benim vurulmuş olabileceğimi düşünüp dışarı fırladılar, yaşadığımı gördükten sonra onları sakinleştirdim ve onları güvenli bir yere (evimizin alt katı) götürdüm. Daha sonra patlamanın olduğu yere gittim, patlama yerinde 5 kişi yaralı bir vaziyette yerde yatıyordu. Yaralılar arabaya koyulup hastaneye götürüldü, patlama yerinde derin sayılmayacak bir çukur oluşmuştu. Daha sonrasında ben eve gittim yaklaşık 30 dakika sonra da amcamın oğlu Osman ERBAŞ’ın öldürüldüğü haberini alınca hastaneye gittim. Biz hastanede iken özel hareket polisleri de oradaydı. Bize silahlarını doğrultup hakaret ediyorlardı. Teyyar GÜRELLİ’nin kızı “hem babamı öldürdünüz hem de gelip bize hakaret ediyorsunuz” diye bağırdı. Daha sonra polisler geri çekilip hastanenin içinde tavana doğru silah sıktılar. Ardından 3 dk. geçmeden takviye ekipler geldi. “Yatın O.... çocukları, Hayvan oğlu hayvanlar yere yatın, hepinizi öldüreceğiz” diyorlardı. Orda bulunan görevli bir doktor araya girip hepimizi (yaklaşık 20 kişi vardık) odasına alıp polisleri yatıştırmaya çalıştı. Sonra savcı geldi, otopsi yapıldı ve sabah 6 gibi cenazemizi alıp Van’a götürdük. Benim evin oradaki patlamada Teyyar GÜRELLİ ve Necdet GÜRELLİ yaşamlarını yitirmişlerdi, orada yaralanan Resul ÇETİN ise bugün (14.09.2011) kaldırıldığı hastanede (Van Yüzüncü Yıl) yaşamını yitirdi.

Sabah Osman ERBAŞ’ın kimliğini almak için eve gittiğimde tekrar olay yerine gittim. Orada patlayan obüs mermisinin parçaları halen olay yerindeydi.”

2-) İlhami GÜRELLİ:

“Ağabeyimle birlikte dolaşıyorduk. Normalde bulunduğumuz alan merkezden ve çatışma noktalarından 5-6 km uzaktadır. Ağabeyim “dükkanın orada bir tur atalım” dedi ve Cevher Erbaş’ın evinin yakınlarına gitmemizi istedi. Oraya vardık dışarıda oturmaya başlayacağımız esnada silah sesleri geldi. Ama biz güvenlik güçlerince her zaman yapılan normal bir taciz ateşi olduğunu zannettik. Ancak dağdan taraf da silah sesleri geldiğinde, olayın çatışma olduğunu anladık. Necati, Osman, Cihat, Erşat GÖRELLİ ve Resul ÇETİN isimindeki arkadaşlarla birlikteydik ve hızlı bir şekilde eve doğru harekete başladık. Çatışmanın yoğun olduğu esnada alışıktığımız insansız hava uçağı heronun seslerini duymaya başladık ve ondan bir müddet sonrasında üzerimize havan topu olduğuna inandığımız patlayıcı düşünce, koordinatların heron tarafından verilmiş olabileceğini düşündük, çünkü çatışma olan alandan çok uzaktaydık ve olayla hiçbir ilgimiz yoktu. O zaman üzerimize havan topları düştü. Patlamanın roket değil de havan topu olduğunu düşünüyorum. Havan yakınlarımıza düştü. Ben ve yeğenim kaçmaya başladık. Ancak çok uzaklaşmadan geri döndük ve ağabeyimle birlikte birkaç kişinin kanları içerisinde yattığını fark ettik. Çarşıdan vurulanları hastaneye

ulaştırmak için araç istedik, akrabalarımız çatışmanın yoğun olduğunu ve saklandıkları yerden ıkamadıklarını söylediler. Acil aramalarının hiç biri cevap vermediği için akrabalarımızdan yardım istedik ancak onlar da hareket edemiyorlardı. Tayyar GÜRELLİ ve Necdet GÜRELLİ olay yerinde hayatlarını kaybettiler. Tayyar ağabeyim evli ve üç çocuk sahibiydi, kapısının önünde vuruldu. Necdet de sözlüydü yakında evlenmeye hazırlanıyordu. Daha sonrasında bir araç bulup ateş altında yaralıları hastaneye ulaştırmaya çalıştığımız esnada, polis bize silah doğrulttu. Araba camından kendisini dışarı çeken bir imam, sivil olduklarını ve arabadaki yaralıları hastaneye götürmek istediklerini söyledi. Buna rağmen bazı insanların tartaklandığını, onlara hakaret ve küfür edildiğini gördük. Yaralıları hastaneye ulaştırdığımızda da içerideki polisler hakaret ediyorlardı. Halk itiraz edince hastanenin içerisinde dört el havaya ateş etti. Daha sonra gelen emniyet müdürü “sesiniz çıkmasın, hepinizi taratırım” şeklinde tehditlerde bulundu. Doktorlar hastaneye gelip ilk müdahaleyi yapamıyorlardı, yaralıları en yakın şehrin hastanesine kaldırmak üzere ambulans istedik vermediler. Çok geç saatlerde yaralıları önce Yüksekova ve oradan da Van hastanelerine götürdük. Yaralılarımızı Van’a kendi imkanlarımızla götürdük.

Merkezde polis halkın üzerine ateş ediyordu. Yaralıları hastaneye götürürken de arabada yaralı olduğunu bağırmamıza rağmen üzerimize ateş ediyorlardı. Merkezde çatışma devam ediyordu. Dağdan tabura doğru yoğun bir ateş vardı. Polis kontrol noktasına yakın bir akrabamın evine polis kontrol noktasından yapılan ateş sonucu iki kurşun isabet etti ve yastığa saplandı. Saat 00:30’a doğru helikopterler geldi ve dağları, taşları yoğun ateş altında tuttular. Heronlar ise sabaha kadar dolaştı. şehir merkezinde ilk defa bu büyüklükte bir çatışma yaşandı. Biz sabaha kadar bu çatışmadan hiçbir canlının sağ kurtulamayacağını düşünüyorduk. Sanki daha önceden taraflar böyle bir çatışmadan haberdar gibiydiler. Aynı saatte beş-altı noktaya saldırı yapıldı. Taburun karşısındaki kayalıklardan bir uçaksavarla ateş ediliyordu. Sabaha kadar kobralara rağmen ateşe devam ettiler. Çatışma öncesinde şehir merkezinde arşı içerisinde gerilla, kıyafet ve teizatlarıyla dolaşıyorlardı ve gördüklerine “biz savaşmaya geldik evlerinize gidin” dediklerini birçok kişi söylüyor. Onun dışında, kafede ma izlemekten dönen kalabalığı da aynı şekilde uyardıkları söyleniyor.”

3-) Reşat ÖPENGİN (Sosyolog):

“Toplumsal bir örgütlenmenin neticesi olan devlet otoritesi buradaki etkinliğini yitirmiştir. Toplumun, devletten beklediği çözüm noktasında tamamen ümitsizliğe kapılmıştır. Devletin algısı çözüm araçlarına yönelmenin yerine, çatışmanın şiddetlenmesini sağlamak şeklinde tezahür etmeye başlamış ve bunun neticesinde halkın devlete olan güveni tamamen kaybolmuştur. özüm tarağı olarak, devlet toplumsal barışı sağlamak için bu güveni yeniden inşa etmek zorundadır. Devlet, toplumsal değerleri göz önünde bulundurarak, uzlaşma sürecinde sıkıntı yaşadığı toplumlara yönelik çözüm stratejisini yeniden gözden geçirmelidir. özüme yönelik taraflar üretmeye çalışmaktan çok, tarağ olanlar dikkate alınmalıdır. Bu olaylar toplum üzerinde derin travmalar meydana getirmiş olmakla beraber, kalıcı toplumsal bunalıma ve ruhsal bozukluklara neden olmuştur. Bu modern çağın gençleri üzerinde derin izler bırakmış, intikam duygularını kabartmıştır. Toplumdaki gençlerin nerdeyse tamamı böyle bir maceranın içinde olmaya meyilli görünüyorlar, bu da devlete olan güvenin tüketilmiş olmasından kaynaklanıyor. Çocuklar da normal hayatın dışına kaymış, gündemlerini savaş ve savaş soruları sormakla dolduruyorlar. Savaş ve şiddet bilinç altlarına yerleşiyor. Dolayısıyla derin travma daha çocukluk döneminde başlıyor. Bu savaştan en çok etkilenenler annelerdir. Kayıplarına ağlamanın ötesinde, büyük bir karamsarlık içerisinde kişilik kaybı yaşıyorlar. Çatışmaların bitmeyecekmiş gibi derin bir karamsarlık ve ümitsizlik anaforuna sürükleniyorlar. Daha ne kadar bedel ödeyeceğiz ve çocuklarımızı kaybedeceğiz diyorlar...”

4-) Tahsin DUYAN (Belediye önündeki düğün sahibi):

“Saat 21.00’e kadar düğün devam etti ve insanların bir kısmı izin isteyip ayrıldılar. Buna rağmen büyük bir kalabalık duruyordu. Düğün içerisinde hiçbir yabancı yoktu. Sadece akrabalarımız ve tanıdıklarımız vardı. Düğünün içinden ne kimse ateş etti ve ne de roket attı. Zaten emniyet binasına bakarsanız, belediyenin bulunduğu yönden ateş edilmemiş. Belediyenin sağ ve sol yönlerindeki dağlardan ateş açıldığı açıktır. Ateş tamamen düğün

alanının dışında gerçekleşti. Daha sonrasında düğün alanının dışındaki duvarların arkasında mermi ve roket kovanları bulundu. Şemdinli’de halk genellikle mahalli kıyafetler ile dolaşır. Düğünde de öyle idi. Şurada taziyede de gördüğümüz gibi (yerel kıyafetli insanları gösteriyor) halkın büyük bir kısmı böyle giyinmiş. Belediye çevresinden her yönden belediyeye ateş açıldı ve insanları binanın içerisine sokmak isteyen bir genç açılan bu ateş sonucu vuruldu. Emniyete, emniyetin karşısındaki dağlardan ateş ediliyordu.”

5-) Hamit BİLİMSEL (Görgü Tanığı):

“Belediye önünde Osman Erbaş’ın vurulmasını gördüm. Osman, halkın belediyeye girmesi için bağıyordu. En son o kalmıştı. Bir anda yerde olduğunu gördüm. Ateşin yoğunluğundan dolayı belki sürünerek gelmek istemiştir diye düşündüm. Uzun bir süre hareketsiz kalınca, elinden tutup çekmek için gittim. Osman’ın yere düşme şekline kurşunun öğretmenler evi tarafından geldiğini düşünüyorum. Belediye binası içerisinde kadınlar ve çocuklar çığlık atıyorlardı, kıyamet gibiydi ve hiç kimse bizim yardımımıza gelmiyordu.

Medya bizim bu halimizi batıya yansıtıyor. Gelip bizimle röportaj yapıyorlar ancak hiç birini yazmıyorlar. Daha nereye kadar devam edecek. Batı bu halimizi artık görmeli ve bizim nasıl bir hal içerisinde olduğumuzu algılamalıdır.”

6-)Reşat ERBAŞ (Osman Erbaş’ın ağabeyi):

“Olay olduğu esnada her yerde silah sesleri geliyordu. Can güvenliği için komşumuzun evine sığındık. BDP parti yöneticisi olduğum için olay sonrasında herkes olay hakkında bilgi almak için beni aramaya başladı. Beni arayanlardan kardeşim Osman ERBAŞ’ın da düğünde olduğunu öğrendim. Düğün bizim bir tanıdığımızın düğünüydü, Görgü tanıklarının bana anlattıklarına göre, kardeşim vurulduktan sonra 45 dakika boyunca yerde yaralı bir vaziyette yatıyormuş. Sonrasında hastaneye kaldırılan kardeşimin ölüm haberi bize iletildi.”

7-) Osman GÜRELLİ: (Olay yerinden yaralı olarak kurtulan görgü tanığı)

“Olay saat 21:30 sıralarında başladı, biz Arkadaşım Celal’in evinde misafirlikteydik, havan topu 22.25’te bölgeye düştü. Bizim bulunduğumuz yer çatışma bölgesine kuş uçuşu olarak 2.5-3 kilometre arası mesafededir. Bize atılan top, askeri bölgeden geldi, bizim bulunduğumuz bölgede hiç silah patlamıyordu, orada herhangi bir çatışma yoktu, patlama olmadan önce, yukarıda çok da göremediğimiz bir yerlerde heron olarak tahmin ettiğimiz bir uçak sesi geldi. Ondan 3 dakika sonra bomba atıldı. Ben kendim yaralandım, kanlar içindeydim, ambulans çağırdım gelmediler ben kendi aracımı kullandım, yaralı olan Teyyar GÜRELLİ ve olay yerinde ölen Necati GÜRELLİ’yi hastaneye götürdüm, ilçe girişindeki giriş noktasında bize ateş ettiler, polis noktasını geçtikten sonra emniyeten bize ateş ettiler, hastaneye yetiştim, orada, hastanede bulunan polisler bizim arabadan inmemize izin vermediler, daha sonra yaralı ve ölü var dedim ve elimi başımın üzerine koyarak arabadan indim, orada bulunan polisler bunu söylediğim halde havaya rastgele ateş açtılar, orada bulunan doktor ve hemşireler bizimle hiç ilgilenmediler, doktorlar ilgilenseydi, Teyyar GÜRELLİ ölmezdi, ölenler atılan havan mermisinden çıkan şarapnel parçalarından dolayı ölmüştür, yaralı olduğum halde polisler beni hastaneden dışarı çıkardılar, yaralı arkadaşımı yalnız bıraktılar, hastanede çarışmalar devam ediyordu, hastaneye emniyet amiri geldi, orada millete küfretti birinin sesi geliyordu, hepsini tarayın oradan kimse sağ çıkmasın diyordu, kendisi herhalde özel hareketçiydi, onların elbisesi vardı, ağır yaralı olan arkadaşım, tahminen 40 dakika sonra yaşamını yitirdi, benim yaralarımın saat 2.30-3.00 arası müdahale ettiler, polisler bizlere sürekli hakaret ve tehdit ettiler, hastanenin içinde polisler tavana ateş ettiler.

HEYETİN YAPMIŞ OLDUĞU RESMİ GÖRÜŞMELER:

Şemdinli Belediye başkanı Sedat TÜREL ile yapılan görüşme (14.09.2011-16:30-17:30)

“İnsanların yaşam haklarının sona erdirilmesine yönelik çalışmalar var. Kısa dönemde silahların vesayetini güçlendirmenin dışında başka bir çözüm bulunacağını sanmıyorum. Bundan sonraki süreçte, her iki tarafın bireylerin yaşam haklarına saygılı olmaları gerekmektedir. Vahim bir olay yaşadık. Savaş insan için en büyük tehdittir. Bütün Türkiye insanların bu savaşın durdurulması için yoğun çaba göstermeleri gerekir. Çatışmalar devam ederken, kaymakam beyin kaldığı binanın yakınındaki evimden şehre bakıyordum.

Yoğun çatışmalar vardı. Saat 12'ye doğru beni aradılar ve yüzlerce insanın belediye binasında ateş altında mahsur kaldığını bildirdiler. Hiçbir acil servis cevap vermiyordu. Durumu Hakkari milletvekiline telefonla bildirdim. O da valiye ulaşmış. Ancak yarım saat sonra ambulans ulaştı ve Osman'ın cenazesini kaldırdılar.

Çatışmanın başlamasıyla birlikte izli mermiler her tarafa saçıldı. Ben evdeyken üç mermi evime isabet etti. Kaymakamla komşu olduğumdan, orada bulunan güvenlik güçleri rastgele ateş açıyorlardı bunu fark ettim. Güvenlik güçleri halka küfrediyorlardı. Çatışma başladığı esnada, dükkanını kapatıp kaçmak isteyen Sefer Akdeniz'i sivil polisler galiz küfürler ederek, şiddetli bir şekilde dövdüler. Buna şahit oldum. Benim evime ateş edilmesinin de kaymakamın evinin güvenlik güçleri tarafından kasıtlı yapıldığını düşünüyorum."

Şemdinli kaymakamı ve Şemdinli Cumhuriyet başsavcısı ile randevu talebimize olumlu cevap verilemediğinden kendileri ile görüşme yapılamamıştır.

HEYETİN YAPTIĞI GÖZLEM VE TESPİTLER:

İlçe merkezinde bulunan güvenlik güçlerine ait birimlerde yoğun bir güvenlik önleminin alındığını polis karakolunun tel örgülerden oluşmuş bir kafesin içine alındığı güvenlik güçlerinin tedirgin oldukları ancak sivil insanların sosyal yaşamlarına devam ettikleri ve rahat oldukları gözlemlenmiştir.

Bölge halkının yıllardır yaşamış oldukları travmaların bir sonucu olarak bu tür olaylara sıradanmış gibi bakıldığı bu nedenle küçücük bir ilçede 4 sivilin yaşamını yitirmiş olması dahi anormal bir şekilde soğukkanlılıkla karşılandığı gözlemlenmiştir.

İlçede yaşayan insanlar ile yapılan görüşmelerde, insanların özelde güvenlik güçlerine genelde devlete olan güvenlerinin kalmadığını hatta askeri birliklerin şehir merkezinde oluşu nedeni ile güvenliklerinin riske girdiğini ısrarla vurgulamışlardır.

Görevleri sivil insanların can ve mal güvenliğini korumak olan güvenlik güçlerinin çıkan çatışmalarda sivil insanların can ve mal güvenliğinin korunması konusunda hiçbir özen göstermedikleri, aksine sivil vatandaşlara yönelik hakaret ve tehditlerde buldukları, işkence ettikleri, yaşam hakkını ihlal edecek boyutta saldırılarda bulunabildikleri, bu konuda herhangi bir kaygıların olmadığı ilçe sakinleri tarafından heyetimize aktarılmıştır.

Yine ilçe sakinlerinin anlatımı ve meydana gelen olayda yaşananlar birlikte değerlendirildiğinde bu ve buna benzer çatışmalarda güvenlik güçleri sivil insanların can-mal güvenliğinin sağlanması konusunda hiçbir önlem alamadıkları sadece kendi güvenliklerini sağlamaya çalıştıkları gözlemlenmiştir.

Aydınlatılması gerekirken birlikte ilçe halkının bir kısmının gördüklerin belirtmesi diğerlerini ise görmemiş olmasa da tüm halkın genel kanaati yaşamlarını yitiren sivil vatandaşların askeri birlikten atılan tank atışı sonucu yaşamlarını yitirdiği şeklindedir.

Güvenlik güçlerinin hastanede bulunan yaralı yakınlarını ölümle tehdit edip, onlara hakaret etmesini anlamak mümkün değilse de bölge insanının anlatımları da dikkate alındığında maalesef güvenlik güçleri sivil yurttaşlar ile örgüt militanları arasında pek bir fark görmemektedirler. Zira çıkan çatışmada ilçe merkezine yakın bir köyde yaşayanların haberinin olduğu zannıyla hareket edilip keyfi bir şekilde köylüleri köylerinden sürülebilmeleri bunun en basit göstergesidir.

AYDINLATILMASI GEREKEN HUSUSLAR

*Görgü tanıkları ve Altınsuyu Köyü sakinlerinin anlatımları ışığında, Altınsuyu Köyüne askeri birlikten tank veya havan topu atışının yapılmış mıdır?

*Sivil vatandaşlarının yaralanmasına neden olan patlamanın kaynağı olan mühimmatın cins ve menşei tespiti ile güvenlik güçlerine ait midir?

*Sivil vatandaşlar yaralandığında sağlık kuruluşlarına haber verildikten sonra ambulansların neden anında olay yerine gitmemiştir?

*Çatışmaların bitmesine rağmen Savcılık makamı tarafından 3 sivil yurttaşın ölümüne neden olan patlamanın yaşandığı yere gidip, olay yeri incelemesi neden yapılmamış deliller neden muhafaza altına alınmamıştır?

*Yaşam hakkı ihlal edilen yurttaşların otopsileri usulüne uygun yapılmış mıdır? Yaşamlarını yitiren yurttaşların vücutlarından şarapnel parçası çıkartılmış mıdır?

*Patlamaya neden olan mühimmatın cins ve menşinin tespitinin bir an önce yapılıp sorumlular tespit edilecek midir?

*Çatışmalar esnasında, güvenlik güçlerinin sivillere yönelik şiddete başvurması söz konusu olmuş mudur?

*Bu ve buna benzer olaylarda meydana gelen hak ihlallerinde yetkililerde bir ön yargı var mıdır? İlçe kaymakamının ve Cumhuriyet Başsavcılığının heyetimize randevu vermemiş olması aydınlatılması gereken hiçbir hususun kalmadığı ön yargısından mı kaynaklanmaktadır?

*Daha önceki olaylarda yaşananların, yetkiler tarafından ağırdan alınarak, oyalanarak veya gerçeklerin üzeri örtülerek yapılan ihlallerin unutturulmaya çalışması gibi davranışlar bu olayda da sergilenecek mi?

KANAAT VE SONUC

Böylesi bir çatışmada güvenlik güçleri kendi mevzilerine çakılıp sağa sola rastgele ateş açabilmekte sivil yurttaşların can güvenliklerinin korunması konusunda özen göstermemekte bunun sonucunda da sivil vatandaşların yaralanıp yaşam haklarını ihlal edebilmektedirler.

Sivil vatandaşların yaşam hakkının kimler tarafından ihlal edildiği konusunda yetkililer tarafından etkin bir soruşturma yapılmamaktadır. Patlamaya neden olan mühimmatın askeri birlikten atıldığı iddialarına rağmen olay yeri incelemesi sağlıklı bir şekilde yapılmamış mühimmat parçaları muhafaza altına alınmamış otopsiler usulüne uygun yapılmamıştır.

Olayın sığağı sığağında daha ne olduğu dahi anlaşılmadan medyaya yanlış bilgi aktarımı yapılmakta, kamuoyu yanlış bilgilendirilmekte, mağdur olan insanlar böylelikle bir kez daha mağdur edilmekte, daha başlamayan soruşturma bitirilmektedir.

Çıkan çatışmalarda ve daha sonrasında Şemdinli halkına yönelik öfke ve şiddetin insan hakları ihlallerine sebep olmuştur. Can ve mal güvenliği ihlal edilmiş, toplumsal barış ciddi anlamda zedelenmiştir.

Çıkan çatışmalarda, devletin kendilerinden intikam almaya yöneldiği ve canlarına-mallarına yönelik saldırıların bu anlayış içerisinde yapıldığı, düşüncesi toplumsal bir kanaat halinde açıkça dillendirilmektedir.

-İHD Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölge Temsilcisi ve MYK üyesi, Şevket AKDEMİR

-İHD MYK Üyesi ve Diyarbakır Şube Yöneticisi Av. Serdar ÇELBİ

-İHD Diyarbakır Şube Sekreteri M. Raci BİLİCİ

-İHD Hakkari Şube Başkanı, İsmail AKBULUT

-MAZLUMDER Hakkari Şube Yöneticisi Cengiz ŞEM

-MAZLUMDER Genel Merkez Yönetim Kurulu Üyesi Yakup ASLAN

-MAZLUMDER Van Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Sehvan KARAKOYUN

-Hakkari Barosu Yönetim Kurulu Üyesi Turgut SELÇUK

-Hakkari Barosu Yönetim Kurulu Üyesi Salih AKBULUT

-Hakkari Barosu Yönetim Kurulu Üyesi Kemal ŞİMŞEK

-Van Barosu İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Abdulbasit BİLDİRİCİ